พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมีส่วนร่วม 5 CO ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

Development of an Educational Management Model Integrating Vocational and Basic Education through Participatory 5 CO Approach in the Context of Satun Technical College

วิเชียร บุญเตี่ยว
Vichian Boontieaw

วิทยาลัยเทคนิคสตูล สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จังหวัดสตูล 91000
Satun Technical College Institute of Vocational Education: Southern Region 3, Satun 91000
Corresponding Author: E-mail: boontieaw@gmail.com
Received : 24 July 2025; Revised : 17 September 2025; Accepted : 28 October 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล 3. ทดลองใช้รูปแบบการการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล และ 4. ประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การจัดทำกลุ่มสนทนาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบสังเคราะห์เนื้อหา การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ (Co-Management) ความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย (Co-Collaboration & Network) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Co-Curriculum & Flexible learning) การบ่มเพาะทักษะผู้ประกอบการ (Co-Incubator & Entrepreneur) และการนิเทศประเมินผล (Co-Evaluation) 2. การทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่ามีประสิทธิภาพในด้านการจัดการศึกษา พัฒนาหลักสูตร ทักษะอาชีพ และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา 3. การประเมินจากผู้ปกครองและชุมชนสะท้อนว่ารูปแบบฯ เหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D. = 0.53) โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการวิชาการกับอาชีพ พร้อมใช้ระบบธนาคารหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนผลการเรียนรู้จากวิทยาลัยเทคนิคสตูลสำหรับขอรับวุฒิการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดการศึกษาเชื่อมโยง บริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

Abstract

This research aimed to: 1. study the current situation and problems of the educational management linking vocational education and basic education, 2. create a model for educational management linking vocational education and basic education with 5 Co-participation according to the context of Satun Technical College, 3. try-out the model of educational management linking vocational education and basic education through 5 Co-participation according to the context of Satun Technical College, and 4. evaluate the model of educational management linking vocational education and basic education with 5 Co-participation according to the context of Satun Technical College. A mixed research method was employed to collect data through questionnaires and focus groups with school administrators, teachers, parents, students, community members, and business enterprises. Data analysis was conducted through content synthesis, percentage, mean, and standard deviation. The research findings revealed that 1. the model of participatory education management composed five components, i.e., co-management, co-collaboration & network, co- curriculum & flexible learning, co-incubator & entrepreneur, and supervision and evaluation. 2. The trial of the model showed that it was effective in terms of educational management, curriculum development, vocational skills, and cooperation between educational institutions. 3. The evaluation by parents and communities reflected that the model was appropriate and met the needs of the learners with an overall average score at the highest level ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.53), especially in terms of learning that integrated academics with careers, along with using a credit bank system to transfer learning outcomes from Satun Technical College for further academic qualifications.

Keywords : participatory management, integrated educational management, context of Satun Technical College

1. บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในบริบทที่เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน มุ่งพัฒนาทักษะอาชีพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษา พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี [1] อย่างไรก็ตาม ประเทศยังประสบปัญหาความไม่สอดคล้องของหลักสูตรกับความต้องการของตลาดแรงงาน จำนวนนักเรียนสายอาชีวศึกษาที่ต่ำ ทัศนคติทางลบของสังคม การขาดความร่วมมือกับสถานประกอบการ และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ การสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางการศึกษา การพัฒนาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคใหม่ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะสมัยใหม่ [2] การปฏิรูประบบราชการด้วยเทคโนโลยี และการขับเคลื่อนกฎหมายและแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและพร้อมเข้าสู่อนาคต

นโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) [3 - 4] ได้รับการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและครูผ่านการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น และปรับตัวต่อบริบทโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และแรงงาน ภายใต้แนวคิด “OVEC ONE TEAM” สอศ. ได้กำหนด 8 วาระงานพัฒนาที่ครอบคลุมการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในมิติต่าง ๆ โดยหนึ่งในประเด็นสำคัญคือการพัฒนาระบบเทียบโอนผลการเรียนและคลังหน่วยกิต (Credit Bank) ซึ่งมุ่งสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต [5 - 6] และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง จากปัญหาความไม่สมดุลระหว่างนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ให้ความสำคัญ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังเลือกศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างแรงงานของประเทศที่ต้องการแรงงานทักษะ โดยเฉพาะในสาขาเทคนิค เทคโนโลยี และบริการที่ต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและทักษะเฉพาะด้าน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สอศ. จึงส่งเสริมแนวทาง หลักสูตรเชื่อมโยงระหว่างระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับการอาชีวศึกษา โดยมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งสายสามัญและสายอาชีพควบคู่กัน เปิดโอกาสในการค้นหาความถนัดและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพหรือการศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การให้โรงเรียนมัธยมสอนวิชาอาชีวะ [7] การให้นักเรียนไปเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคบางวัน หรือการเรียนแบบสองวุฒิ (ม.6 ควบ ปวช.) แนวทางนี้ได้รับการสนับสนุนผ่านความร่วมมือระหว่าง สพฐ. และ สอศ. ในรูปแบบ MOU เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสานงานร่วมกันในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ [8] ทั้งนี้ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงกลยุทธ์ที่เหมาะสม รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้เกิดผลจริงในระดับปฏิบัติ [9 - 10]

วิทยาลัยเทคนิคสตูลได้ดำเนินนโยบายเร่งด่วนในการเพิ่มปริมาณผู้เรียน โดยจัดโครงการความร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยง ทั้งในรูปแบบทวิศึกษา [11 - 12] ห้องเรียนอาชีพแบบสะสมหน่วยกิต และหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [13 - 14] ที่เน้นการพัฒนาทักษะวิชาชีพควบคู่กับวิชาสามัญ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง [15] จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ [16 - 17] ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และปลูกฝังแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการศึกษาควรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการ และสถานศึกษาในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล โดยเน้นความร่วมมือแบบมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงเชิงระบบ อีกทั้งนำระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) [18 - 19] มาใช้ตามนโยบายของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากวิชาเรียนที่จัดการศึกษาระบบอาชีวศึกษาภายใต้ห้องเรียนอาชีพแบบสะสมหน่วยกิตของวิทยาลัยเทคนิคสตูล [6, 20] เพื่อรองรับการขอรับวุฒิการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา โดยเน้นความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้และตอบสนองต่อบริบทการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง [21]

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

2.4 เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

1) ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลสถานภาพของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยง

2) สร้างเครื่องมือได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยง ที่โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน จำนวน 5 ท่าน หาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพบว่า ค่า IOC ทุกข้ออยู่ที่ 0.8 - 1.0 และหาคุณภาพด้วยการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.891 จากนั้นปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.2 นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 70 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากวิทยาลัยเทคนิคสตูล และโรงเรียนเครือข่ายที่จัดการศึกษาเชื่อมโยงแบบมีส่วนร่วม 5 Co โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหาร 20 คน ครู 20 คน ผู้ปกครองระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 คน และนักเรียนทวิศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จำนวน 15 คน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

1) จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม

2) สร้างเครื่องมือ 2 รูปแบบ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน

2.1 จัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยการตั้งประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม จากนั้นจัดทำกรอบคำถามโดยอิงข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษา และองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบทั้ง 5 ด้าน

2.2 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน จำนวน 5 ท่าน หาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพบว่า ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 และหาคุณภาพด้วยการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.921 จากนั้นปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 9 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร 4 คน ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชื่อมโยง 4 คน

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องรวม 5 คน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย () และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล โดยดำเนินการทดลองตามคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงและกิจกรรมของโครงการ จำนวน 5 โครงการ ทดลองใช้รูปแบบ ดำเนินการดังนี้

1) นำรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล ไปทดลองใช้กับกลุ่ม ผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชื่อมโยง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการที่ 1 การบริหารจัดการการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 82 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู วิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 28 คน และผู้บริหาร ครูของโรงเรียนที่จัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยง จำนวน 46 คน ผู้ปกครอง จำนวน 5 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 3 คน

1.2 โครงการที่ 2 โครงการ การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 70 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู วิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 24 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูของโรงเรียนที่จัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยง จำนวน 46 คน

1.3 โครงการที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 74 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู วิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 28 คน และผู้บริหาร ครูของโรงเรียนที่จัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยงกับวิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 46 คน

1.4 โครงการที่ 4 การพัฒนาทักษะอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการกับการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 74 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู วิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 28 คน และผู้บริหาร ครูของโรงเรียนที่จัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยง จำนวน 46 คน

1.5 โครงการที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 74 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู วิทยาลัยเทคนิคสตูล จำนวน 28 คน และผู้บริหาร ครูของโรงเรียนที่จัดการศึกษาหลักสูตรเชื่อมโยง จำนวน 46 คน

2) การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน จำนวน 5 ท่าน หาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพบว่า ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 และหาคุณภาพด้วยการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.932 จากนั้นปรับปรุงแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.2 การประเมินผลโครงการโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 5 โครงการ เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง โดยการทดลองใช้ 5 โครงการ ดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม 2567 ถึงเดือนเมษายน 2568 การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง

ตอนที่ 4 การนิเทศกำกับติดตามประเมินผล เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

1) การนิเทศกำกับติดตามประเมินผล ในการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง จำนวน 30 คน

2) สร้างเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยงที่โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้าน จำนวน 5 ท่าน หาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพบว่า ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 และหาคุณภาพด้วยการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.915 จากนั้นปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.2 นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากวิทยาลัยเทคนิคสตูลและโรงเรียนเครือข่ายที่จัดการศึกษาเชื่อมโยงแบบมีส่วนร่วม 5 Co โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน ของผู้เข้าร่วมการจัดการศึกษาเชื่อมโยง

3) การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. ผลการวิจัย

การวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตอบแบบสอบถามในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 5 ด้านตามประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ (Co-Management) ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย (Co-Collaboration& Network) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Co-Curriculum& Flexible learning) ด้านการบ่มเพาะทักษะการผู้ประกอบการ (Co- Incubator & Entrepreneur) และด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล (Co-Evaluation) นำเสนอเป็นรายด้าน และสรุปเป็นภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง (n = 70)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.75	0.49	มากที่สุด
2	ด้านการการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย	3.34	0.46	มาก
3	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	3.46	0.45	มาก
4	ด้านการบ่มเพาะทักษะการผู้ประกอบการ	3.64	0.49	มากที่สุด
5	ด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล	3.10	0.53	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.46	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$= 3.75) และ ด้านการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ($\bar{X}$= 3.64) อยู่ในระดับ มากที่สุด สะท้อนถึงความโดดเด่นด้านการจัดการและการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ขณะที่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ($\bar{X}$= 3.46) และ ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ($\bar{X}$= 3.34) อยู่ในระดับ มาก แสดงถึงความเหมาะสมที่ยังสามารถปรับปรุงได้ ส่วน ด้านการนิเทศติดตามประเมินผล ($\bar{X}$= 3.10) ได้คะแนนต่ำที่สุด แม้อยู่ในระดับ มาก แต่เป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของระบบการประเมิน

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทวิทยาลัยเทคนิคสตูล ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยสรุปแนวทางในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ (Co-Management) จัดตั้งคณะกรรมการร่วมอาชีวะ–โรงเรียนเครือข่าย กำหนดหน้าที่ชัดเจน มีคู่มือ มาตรฐานสถานที่ และระบบติดตามประเมินผลต่อเนื่อง องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย (Co-Collaboration& Network) กำหนดเป้าหมายร่วม ทำ MOU จัดทำปฏิทินความร่วมมือ ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการสื่อสาร เผยแพร่

และประเมินผลร่วมกัน องค์ประกอบที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Co-Curriculum & Flexible learning) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ยืดหยุ่น สอดคล้องตลาดแรงงาน มีนวัตกรรมการเรียนรู้ (PjBL, PBL) และการประเมินสภาพจริง โดยมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 4 ด้านการบ่มเพาะทักษะการผู้ประกอบการ (Co- Incubator & Entrepreneur) ส่งเสริมระบบ Mentor และกิจกรรมบ่มเพาะทักษะทั้ง Hard–Soft Skills ผ่านการฝึกอบรม ดูงาน Student Enterprise และศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ เชื่อมโยงแหล่งทุนและองค์ประกอบที่ 5 ด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล (Co-Evaluation) พัฒนาระบบนิเทศและประเมินผลแบบมีตัวชี้วัด ใช้เครื่องมือหลากหลาย เชิงปริมาณ-คุณภาพ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง (n = 5)

ที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการบริหารจัดการ	4.55	0.46	มากที่สุด	4.75	0.17	มากที่สุด
2	ด้านการการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย	4.61	0.49	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
3	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	4.50	0.36	มากที่สุด	4.88	0.16	มากที่สุด
4	ด้านการบ่มเพาะทักษะการผู้ประกอบการ	4.74	0.32	มากที่สุด	4.89	0.18	มากที่สุด
5	ด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล	4.65	0.25	มากที่สุด	4.78	0.22	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	**4.61**	**0.39**	**มากที่สุด**	**4.80**	**0.25**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง พบว่าทั้งด้าน ความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.61, S.D. = 0.39) และ ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.80, S.D. = 0.25) อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกองค์ประกอบ โดย ด้านการบ่มเพาะทักษะผู้ประกอบการ และด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล มีคะแนนสูงเด่น สะท้อนถึงศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนและระบบติดตามที่เข้มแข็ง ขณะที่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น แม้ได้คะแนนต่ำสุด แต่ยังคงอยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นกัน แสดงว่ารูปแบบดังกล่าวมีทั้งความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในทุกมิติ เพียงควรเน้นการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการในอนาคต

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ทุกองค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวคิดพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล ได้ดำเนินการทดลองตามคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงและกิจกรรมของโครงการ จำนวน 5 โครงการ โดยมีผลสรุปความพึงพอใจของทั้ง 5 โครงการดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจที่มีต่อ ทั้ง 5 โครงการที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรเชื่อมโยง (n = 82)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	โครงการ การบริหารการจัดการศึกษาเชื่อมโยง	4.54	0.42	มากที่สุด
2	โครงการ การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาเชื่อมโยง	4.63	0.40	มากที่สุด
3	การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเชื่อมโยง	4.58	0.44	มากที่สุด
4	การพัฒนาบ่มเพาะทักษะอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการกับการจัดการศึกษาเชื่อมโยง	4.75	0.45	มากที่สุด
5	การนิเทศ กำกับ ติตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเชื่อมโยง	4.65	0.41	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	**4.63**	**0.42**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$= 4.63, S.D. = 0.42) อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกโครงการ โดย การพัฒนาทักษะและบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการ ได้คะแนนสูงที่สุด ($\bar{X}$= 4.75) สะท้อนถึงความสำเร็จในการส่งเสริมศักยภาพเชิงอาชีพ ขณะที่โครงการการบริหารจัดการศึกษาเชื่อมโยง ได้คะแนนต่ำที่สุด ($\bar{X}$= 4.54) แม้อยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นกัน แสดงว่าทุกรายการมีความพึงพอใจสูงมาก แต่ยังสามารถพัฒนาด้านการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 ประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยง พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรเชื่อมโยง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รูปแบบการจัดการศึกษานี้ช่วยให้บุตรหลานสามารถเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพพร้อมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$= 4.82, S.D. = 0.39) รองลงมา คือ การบูรณาการหลักสูตรอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}$= 4.77, S.D. = 0.43) และรูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมาะสมกับความต้องการของบุตรหลาน ($\bar{X}$= 4.73, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาเชื่อมโยง พบว่า ด้านการบริหารจัดการ และ ด้านการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ อยู่ในระดับ มากที่สุด สะท้อนถึงความโดดเด่นในการกำหนดทิศทางและการเสริมสร้างทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นจุดแข็งที่ควรรักษาไว้และพัฒนาต่อยอด ขณะที่ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และ ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย อยู่ในระดับ มาก แสดงถึงความเหมาะสมที่สามารถดำเนินการได้ แต่ยังมีช่องว่างให้พัฒนาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ส่วน ด้านการนิเทศติดตามประเมินผล แม้จะได้คะแนนในระดับ มาก แต่ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่น สะท้อนว่ากลไกการประเมินยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ จึงควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างระบบติดตามที่มีประสิทธิภาพ แสดงถึงความพร้อมด้านโครงสร้างและการบริหารงานโดยรวมสอดคล้องกับแนวคิดของ [10] กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบต้องอาศัยการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและชัดเจนเป็นฐาน

2. ทำการการสร้างรูปแบบจากการจัดสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้อง พบว่าแนวทางการพัฒนารูปแบบควรมีการบูรณาการอย่างเป็นระบบในรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ด้านการบ่มเพาะทักษะผู้ประกอบการ และ ด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล ที่มีคะแนนสูง แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของระบบการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนควบคู่กับกลไกติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปใช้ได้จริงในเชิงปฏิบัติ ผลดังกล่าวยืนยันแนวคิดการพัฒนารูปแบบตามวงจร PDCA และหลักการมีส่วนร่วม (Participatory Approach) [9]

3. การทดลองใช้รูปแบบจากการทดลองใช้รูปแบบผ่าน 5 โครงการพบว่าพบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$= 4.63, S.D. = 0.42) สะท้อนว่ารูปแบบดังกล่าวได้รับการยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้าน การพัฒนาทักษะและบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$= 4.75) แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างเสริมศักยภาพเชิงอาชีพและเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่ตลาดแรงงาน ในขณะที่ โครงการการบริหารจัดการศึกษาเชื่อมโยง แม้จะได้คะแนนต่ำสุด ($\bar{X}$= 4.54) แต่ยังอยู่ในระดับ มากที่สุดเช่นกัน สะท้อนว่าด้านการบริหารจัดการยังมีโอกาสในการพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผลลัพธ์ดังกล่าวยืนยันว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีคุณค่า

4. การติดตามอย่างเป็นระบบการประเมินผลการใช้รูปแบบ และผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับรูปแบบฯ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.54, S.D. = 0.53) โดยเฉพาะความเห็นที่ว่ารูปแบบฯ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาสายอาชีพแบบบูรณาการกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังแสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ มีผลต่อการสร้างความมั่นใจ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อกระบวนการจัดการศึกษา [8]

7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

1) จากศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาทุกมิติให้สมดุลและตอบโจทย์ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) จากสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ซึ่งประกอบด้วย 5 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ (Co-Management) ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย (Co-Collaboration & Network) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Co-Curriculum & Flexible learning) ด้านการบ่มเพาะทักษะการผู้ประกอบการ (Co- Incubator & Entrepreneur) และด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล (Co-Evaluation) ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีจุดเด่นคือการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะผู้ประกอบการ

3) เมื่อนำรูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร ทักษะวิชาชีพ และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยเทคนิคสตูลได้นำระบบธนาคารหน่วยกิตมาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากห้องเรียนอาชีพแบบสะสมหน่วยกิต เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถขอรับวุฒิการศึกษาและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

4) ผลจากประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาเชื่อมโยงอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม 5 Co ตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสตูล จากผู้ปกครองและชุมชนสะท้อนว่ารูปแบบการจัดการศึกษานี้เหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1) นำรูปแบบ 5 Co ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่น ที่มีบริบทคล้ายกัน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการระหว่างอาชีวศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) จัดให้มีติดตามผลระยะยาว เพื่อประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียนในด้านการศึกษาต่อ การมีงานทำ และผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชน

8. เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2563). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563–2565*. กระทรวงศึกษาธิการ. https://www.moe.go.th/strategic-plan/

[2] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2566–2570*. https://ops.moe.go.th/ยุทธศาสตร์การพัฒนา66-70/

[3] สรณัฐ เทศารินทร์ และสิทธิชัย สอนสุภี. (2568). การบริหารแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. *วารสารปัญญาปณิธาน, 10*(1), 294–306.

[4] สำนักประชาสัมพันธ์กรมประชาสัมพันธ์. (2567). *สอศ. ลุยพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยพร้อมใช้ ปี 2567 สอดรับมาตรฐานอาชีพระดับชาติ*. https://www.prd.go.th/content/category/detail/id/39/iid/232013

[5] สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอำนาจเจริญ. (2567). *รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง*. https://acrpeo.moe.go.th/

[6] สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2567). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2567*. https://bsq.vec.go.th

[7] ปรีชา ใยแก้ว. (2568). การบูรณาการบริหารองค์การในสถานการณ์ตามความแตกต่างเปรียบเทียบระหว่างภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 10*(1), 1–19.

[8] สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2567). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567*. https://bsq.vec.go.th

[9] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). *แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบแบบมีชั้นเรียน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564)*. https://bsq.vec.go.th

[10] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *แนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาแบบบูรณาการเชิงพื้นที่*. https://bsq.vec.go.th

[11] ภูษณิศา นวลสกุล. (2556). *บทสรุปการสัมมนาทบทวนปรัชญาการศึกษาทั่วไป*. โครงการสัมมนาทบทวนปรัชญาการศึกษาทั่วไป เครือข่ายการศึกษาทั่วไปแห่งประเทศไทย. เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2556 ที่โรงแรม Prince Palace.

[12] วราภรณ์ สีหนาท. (2557). การจัดการศึกษาระบบธนาคารหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษา. *อนุสารอุดมศึกษา, 40*(438), 14–15.

[13] สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2567). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้หลักสูตร ปวช. 2567*. https://www.pvet.or.th/

[14] พัชราภา ตันติชูเวช. (2561). ผลการทดลองใช้ระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อพัฒนาคุรภาพและยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 11*(2), 98.

[15] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.* https://www.vec.go.th/ข่าว/ข่าวประชาสัมพันธ์/รายละเอียดข่าวประชาสัมพันธ์/tabid/6276/ArticleId/40220/language/th-TH/40220.aspx

[16] ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์และการทำงาน (พ.ศ. 2567). (2567, 2 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 141 ตอนพิเศษ 332 ง. หน้า 7-20.

[17] ภาวันสินี คันศร. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 18*(1), 1–15.

[18] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). *แนวนโยบายส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา.* https://dvec.vec.go.th/ดาวน์โหลดเอกสาร/แสดงเอกสารดาวน์โหลด/tabid/6826/ArticleId/20667/-2557-1-2.aspx?utm_source

[19] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวนโยบายและจุดเน้นการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.* https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/

[20] พิณสุดา สิริธรังศรี. (2558). *รายงานการวิจัยแนวทางพัฒนาระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

[21] อรุณี ตระการไพโรจน์. (2561). ระบบธนาคารสะสมผลการเรียนรู้สำหรับการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 13*(2), 193-206.